

HELEN HOANGOVÁ

Nevesta
na skúšku

Nevesta na skúšku

HELEN HOANGOVÁ

Original title: Helen Hoang: THE BRIDE TEST
Copyright © 2019 by Helen Hoang
All rights reserved including the right of reproduction
in whole or in part in any form.
This edition published by arrangement with Berkley,
an imprint of Penguin Publishing Group,
a division of Penguin Random House LLC.
Cover design and illustration by Colleen Reinhart

Translation © Dorota Berecová, 2019
Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2019

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.
www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Oľília Škvarnová

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti
sú buď výtvorom autorkinej fantázie, alebo sú použité fiktívne,
a preto akákoľvek podobnosť so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami,
obchodnými spoločnosťami, udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať,
ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom,
či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou,
alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-906-4

Túto knihu venujem

Mẹ:

Ďakujem ti, že ma miluješ a učíš ma,
ako naháňať svoje sny.
Som hrdá na to, že som tvoja.

a Johnnymu:

Ešte stále mi chýbaš,
ale najviac na svadbách.
Vždy ťa budem ľúbiť.

POĎAKOVANIE

V prvom rade musím poďakovať vám, milí čitatelia. Je mi cťou, že ste si zvolili tráviť čas s mojimi slovami, a dúfam, že vo vás niektoré z nich nájdú ohlas, prinútiť vás porozmýšľať alebo čosi precítiť.

Túto knihu som písala s obrovskými ťažkosťami z rozličných dôvodov a som náramne vďačná ľuďom, ktorí ma pri tom podpovali. Suzanne Parková, si tá najohľadupľnejšia, najusilovnejšia osoba, akú poznám. Si mojou inšpiráciou. Gwynne Jacksonová, ďakujem ti za dobrotu, trpezlivosť a neustálu úprimnosť. Nedokážem ani vyjadriť, ako veľa to pre mňa znamená. S tebou, A. R. Lucas, si budem navždy spájať dúhy. Ďakujem za tvoju prítomnosť v drsných chvíľach. Roselle Limová, ako to, že sme sa spoznali len tento rok? Zdá sa mi, že sme priateľky už celé veky.

Ďakujem vám, ReLynn Vaughnová, Jen DeLucová, Shannon Cladwellová a moja úžasná mentorka z *Pitch Wars* Brighton Walshová za čítanie raných náčrtov tejto knihy. Brightoniným priateľkám Mellise Marinovej, Anniston Joryovej, Elizabeth Leisovej, Ellis Leighovej, Esher Hoganovej, Laure Elizabethovej a Suzanne Baltzarovej patrí vďaka za to, že ma vždy vítali s otvorenou náručou.

Vďaka vyslovujem aj citlivým čitateľom, ktorí mi poskytli alternatívne pohľady na zahrnutú diverzitu. Som vďačná za váš hodnotný vklad.

Mami, ďakujem ti za vedenie prostredníctvom príkladu a za to, že si to ty. Bez teba by som sa nedostala tam, kde som teraz. Veľká vďaka zvyšku mojej rodiny za to, že ste to so mnou vydržali, kým som túto knihu písala, osobitne keď som bola nespoločenská a písala som počas každej dovolenky. Všetkých vás milujem. Naposledy som sa dopustila žalosnej chyby, keď som nespomenula svoje netere a synovca, a preto: Sylverovci, ste super špica namakaní. Aj Ava, Elena, Anja a Henry.

Žiadne poďakovanie by nebolo úplné bez zmienky o mojej úžasnej agentke Kim Lionettiovej. Lepšiu partnerku na publikačnú cestu, na ktorú sme sa vydali, by som si ani nemohla žiadať. S tebou je ešte výnimočnejšia a nikdy ti nebudem môcť dostatočne prejaviť svoju vďaku.

Napokon ďakujem neuveriteľnému vydavateľskému tímu v Berkeley: Cindy Hwangovej, Kristine Swatzovej, Angele Kimovej, Meghe Jainovej, Jessice Brockovej, Fareede Bullertovej, Tawanne Sullivanovej, Colleen Reinhartovej a ostatným. Bol to pre mňa ambiciózny projekt a všetci ste ma prekvapili mierou svojej podpory. Som hrdá na to, že s vami pracujem.

Pred desiatimi rokmi
San José, Kalifornia

Khai mal plakať. Uvedomoval si, že má plakať. Plakali predsa všetci ostatní.

On mal však oči suché.

Štípali ho síce, ale na vine bol hustý dym z vonných tyčíniek napĺňajúci sieň v pohrebnom ústave, kde sa konal kar. Je smutný? Domnieval sa, že je smutný. Mal by však byť smutnejší. Keď človeku takým spôsobom zomrie najlepší priateľ, mal by byť zničený. Keby bol postavou vo vietnamskej opere, slzy by mu tiekli ako rieky a všetkých by zatopili.

Prečo má teda jasnú myseľ? Prečo rozmýšľa nad domácou úlohou, ktorú má zajtra odovzdať? Ako to, že ďalej funguje?

Sesternica Sara tak vzlykala, až musela odbehnúť zvracať na záchod. Ešte sa stade nevrátila. Tušil, že vracia ďalej. *Di Mai*, Sarina mama, strnulo sedela v prvom rade, dlane položené jednu na druhej, hlava sklonená. Khaiova mama ju z času na čas potľapkala po chrbte, ale teta vôbec nereagovala. Tak ako Khai, ani ona neprelievala slzy – už dávno ich totiž všetky vyplakala. Rodina sa o ňu strachovala. Od toho telefonátu schradla na kosť a kožu.

Rady budhistických mníchov v žltých rúchach mu zacláňali výhľad na rakvu, ale to bolo dobre. Pohrební zriadení sa síce vynasnažili, ako vedeli, ale aj tak pôsobilo telo deformovane, pokazene. To nebol ten šestnásťročný chlapec, ktorý býval Khaiovým priateľom a najobľúbenejším bratrancom. Nebol to Andy.

Andy je preč.

Zachovali sa z neho len spomienky v Khaiovej hlave. Boje s palicami a mečmi, zápasenie, v ktorom Khai nikdy nevyhral, ale za každým odmietal prehrať. Radšej by si bol zlomil obidve ruky, než uznal Andyho za víťaza. Andy tvrdil, že Khai je patologicky tvrdohlavý, zatiaľ čo Khai trval na tom, že je jednoducho zásadový. Stále si pamätal dlhé cesty pešo domov, keď ich slnko ťažilo väčšími než ruksaky plné kníh, a rozhovory, ktoré počas nich viedli.

Ešte aj teraz počul, ako si z neho bratranec robí posmešky. Unikali mu presné okolnosti, zato slová zostávali.

Nič sa ťa nikdy nedotkne. Akoby si mal srdce z kameňa.

V tej chvíli Andymu nerozumel. Teraz však už začínal chápať.

Miestnosť naplňalo bzučanie monotónnych budhistických spevov, nízke, disharmonické slabiky vyslovované jazykom, ktorému nikto nerozumel. Prelievali sa ponad neho, plynuli popri ňom, vibrovali mu v hlave. Nedokázal prestať mykať nohou, hoci už naňho zopár prítomných uprelo zrak. Letmý pohľad na hodinky mu potvrdil, že sa to naozaj ťahá už niekoľko hodín. Želal si, aby hluk konečne stíchol. Takmer si vedel predstaviť sám seba, ako vlezie do truhly a zatresne za sebou veko, len nech je už ticho. Ale potom by bol uväznený v tesnom priestore s mŕtvolou a nebol si istý, či by práve také riešenie zlepšilo jeho terajšiu nepríjemnú situáciu.

Keby tu bol Andy... keby tu bol živý Andy, ufujazdili by a našli by si nejakú zábavu, aj keby len išli von a kopali si kamienky po parkovisku. Na to bol Andy expert. Vždy tam bol, keď ho človek potreboval. Dnes však nie.

Vedľa Khaia sedel starší brat. No Khai vedel, že Quanovi by sa nechcelo odísť predčasne. Pohreby existujú práve pre ľudí ako Quan. Potreboval uzavretie, či čo to ľudia z pohrebov vlastne majú. Hrozivá stavba tela a najnovšie tetovania na krku a ramenách mu prepožičiavali výzor úplného zloducha, ale oči mal červené. Občas si nenápadne utrel vlhké líca. Khai si ako obyčajne prial, aby sa na brata viac podobal.

Zaznel úder ma kovovú miskú a spev ustal. Od náhlej úľavy sa Khaiovi priam zatočila hlava, ako keby zrazu povolil obrovský tlak. Mnísi pomáhali nosičom zatvoriť truhlu a čoskoro sa v strednej uličke pomaly formoval sprievod. Khai nerád stál v rade a neznášal klaustrofobickú tlačenicu tiel, preto zostal sedieť, zatiaľ čo Quan vstal, stisol mu plece a pridal sa k exodu.

Khai sledoval, ako sa okolo neho vlečú príbuzní. Niektorí otvorene plakali, iní sa správali stoickejšie, ale dokonca aj jemu bol zjavný ich smútok. Tety, ujovia, bratrance a sesternice, vzdialení príbuzní a rodinní priatelia sa všetci navzájom podopierali, spojení tým, čomu sa hovorí žiaľ. Ako zvyčajne, Khai toho nebol súčasťou.

Skupinka starších žien, pozostávajúca z Khaiovej matky, *dì* Mai a jeho dvoch ďalších tiet, sprievod uzatvárala. Vyzerali na omdletie. Každý hovoril, že v mladosti sa držiavali spolu a dospelosť na tom nič nezmenila. Keby neboli všetky oblečené v čierom, pokojne sa mohli zúčastňovať na svadbe. Na ušiach, hrdlách a prstoch sa im trblietali diamanty i jadeity a cez opar kadidla cítil vôňu ich šminiek a parfumov.

Keď prechádzali okolo jeho radu, vstal a prihladil si obnosené sako z obleku po Quanovi. Ak by doň mal jedného dňa dorásť, musel by sa poriadne posnažiť. Najmä by musel urobiť veľa, veľa zhybov. Tisícly zhybov. Hneď večer s tým začne.

Zdvihol zrak a uvedomil si, že dámy zastali rovno pri ňom. *Dì* Mai natiahla dlaň k jeho lícu, ale na polceste ju stiahla. Vážnymi

očami skúmala Khaiovu tvár. „Myslela som si, že vy dvaja ste si blízki. Nedotklo sa ťa, že nás opustil?“

Srdce mu poskočilo a začalo tlčiť tak prudko, až ho to zabolelo. Keď sa pokúsil prehovoriť, z úst mu nevyšla ani hláska. Hrdlo mal celkom stiahnuté.

„Samozrejme, že si boli blízki,“ zahriakla matka svoju sestru a potiahla ju za ruku. „Poď, Mai, poď už. Čakajú na nás.“

Hľadel na ne, ako miznú cez bránu, a nohy akoby mu primrzli k podlahe. Logicky si uvedomoval, že stojí na mieste, ale mal pocit, že padá. Nadol, nadol, čoraz hlbšie.

Myslela som si, že vy dvaja ste si blízki.

Odkedy Khaiov učiteľ na základnej škole naliehal na rodičov, aby ho vzali k psychológovi, bolo mu zrejmé, že je iný. Väčšina rodiny však výslednú diagnózu podceňovala s tým, že je len tak trochu zvláštny. Na vietnamskom vidieku neexistuje nič ako autizmus či Aspergerov syndróm. A vôbec, problémy nerobí a v škole mu to ide, tak čo na tom záleží?

Myslela som si, že vy dvaja ste si blízki.

V hlave sa mu odrážala ozvena tých slov a doviedla ho až k nevitánemu zisteniu: Áno, je iný, a to nesprávnym spôsobom.

Myslela som si, že vy dvaja ste si blízki.

Andy nebol iba jeho najlepší priateľ. Bol to jeho jediný priateľ. Andy sa dostal k nemu tak blízko, ako to len v Khaiovom prípade šlo. Ak nedokáže žiaľiť za Andym, znamená to, že nedokáže žiaľiť vôbec. A ak nedokáže žiaľiť, platí aj opak.

Nedokáže milovať.

Andy mal pravdu. Khaiovo srdce je skutočne z metaforického kameňa. To zistenie prekrylo všetko ako petrolej ropnú škvrnu. Nepáči sa mu, ale nedá sa s tým robiť nič, len ho prijať. Nedá sa to nijako zmeniť. Je tým, čím je.

Myslela som si, že vy dvaja ste si blízki.

Je... je zlý.

Uvoľnil zaťaté päste a pohýbal prstami. Rozkázal nohám, aby sa pohli, a ony ho poslúchli. Nabral vzduch do pľúc. Videl, počul, prežíval. A zazdalo sa mu to neuveriteľne nespravodlivé. Toto by si nikdy nevybral. Keby si mohol zvoliť, kto pôjde v tej truhle.

Opäť sa začal spev, znak, že pohreb sa blíži ku koncu. Treba sa pridať k ostatným, keď budú odriekať posledné zbohom. Zjavne nikto nechápe, že zbohom sa neráta, kým im Andy neodpovie rovnako. Čo sa Khaia týka, ten nepovie nič.

Pred dvomi mesiacmi
Hočiminovo Mesto, Vietnam

Čistenie záchodov väčšinou nebývalo také zaujímavé. Mý to robila toľkokrát, že už na to mala racionálnu schému. Všade nastriekať jed. Naliať jed do misy. Škrab, švach, šplech. Plesk, šuch, šmyk. Spláchnuť. Hotovo za necelé dve minúty. Keby existovala súťaž v čistení záchodov, Mý by bola favoritkou. Dnes však nie. Vyrušovali ju zvuky z vedľajšej kabínky.

Bola si takmer istá, že dievča vedľa plače. Buď to, alebo cvičí. Ozývalo sa stade ťažké odfukovanie. Aké cvičenie sa však dá vykonávať v kabínke toalety? Možno tak priťahovanie kolien pod bradu.

Ozval sa pritlmený zvuk, po ňom vysoký vzlyk a Mý pustila záchodovú kefu z ruky. Definitívne to bol plač. Oprela sa spánkom o stenu kabínky, odkašľala si a spýtala sa: „Stalo sa niečo, slečna?“

„Nie, nestalo,“ odvetilo dievča, ale vzlyky nabrali na intenzite a vzápätí náhle stíchli. Vystriedalo ich tlmené fučanie.

„Ja tu v hoteli pracujem.“ Ako upratovačka a chyžná. „Ak vám niekto ublížil, mohla by som vám pomôcť.“ Aspoň by sa pokúsila.

Nič ju nedokáže nasrdiť tak ako šikanovanie, nemôže si však dovoliť stratiť prácu.

„Nie, som v poriadku.“ Zahrmotala západka na dverách a o podlahu klopli topánky.

Mý vystrčila hlavu z kabínky práve včas, aby zazrela pekné dievča sťažka zamieriť k umývadlám. Malo obuté najvyššie, najstrašidelnejšie opätky, aké Mý kedy videla, a oblečená bola v obťahnutých červených šatách, ktoré sa jej končili tesne pod zadkom. Ak sa dalo veriť tomu, čo tvrdievala Mýina stará mama, toto dievča otehotnie, len čo vykročí na ulicu. Pravdepodobne už je tehotná – stačila by aj potencia mužských pohľadov.

Čo sa Mý týkalo, na tehotenstvo jej stačilo vyblázniť sa so školským plejbojom, nepotrebovala na to ani skúpe šaty a hrôzostrašné topánky. Spočiatku mu vzdorovala. Mama a stará mama dali jasne najavo, že škola je na prvom mieste, ale on ju prenasledoval, až kým sa nepodvolila v domnení, že je to láska. Keď mu však povedala o dieťati, namiesto svadby jej neochotne ponúkol, že si ju bude vydržiavať ako tajnú milenkú. Mý nebola dievča, aké by mohol predstaviť svojej rodine z vyšších kruhov, a div sa svete, bol zasnúbený a mienil si dotýchnúť v každom prípade zobrať. Mý ho, ako inak, odmietla, čo bol preňho rovnaký šok ako úľava, pes jeden. Naproti tomu jej rodinu sklamanie zdrvilo. Vkladali do nej toľko nádeje! Spolahla sa však na to, že budú podporovať ju aj dieťa, a tak aj bolo.

Dievča v červených šatách si umylo ruky a potľapkalo sa po lícach, po ktorých jej stekala maskara. Odhodilo uteráčik na pult a odišlo z toalety. Mý zaťala päste a žlté gumené rukavice zavrzgali. Kôš na uteráky bol rovno na pulte. Šomrúc si popod nos, pristúpila k umývadlám, utrela pult uterákom, ktoré po sebe zanechalo dievča, a odhodila ho do koša. Rýchla inšpekcia umývadla, pultu, zrkadla a pekne poukladanej hromádky zvinutých uteráčikov potvrdila, že všetko je tak, ako má byť. Otočila sa teda k poslednému záchodu.

Dvere na toaletách sa rozleteli a dnu vbehlo ďalšie dievča. Čiernymi vlasmi po pás, štíhlym telom, dlhými nohami a nebezpečnými opätkami pripomínalo to predchádzajúce, šaty však malo biele. Vari sa v hoteli koná nejaké predstavenie? A prečo aj táto tu narieka?

„Slečna, ste v poriadku?“ spýtala sa Mý a váhavo k nej vykročila.

Dievčina si opláchla tvár vodou. „Nič mi nie je.“ Oprela sa mokrými rukami o granitový povrch (nech má Mý zase čo leštiť), a zhlboka dýchajúc, zadívala sa na svoj odraz v zrkadle. „Myslela som si, že ma vyberie. Bola som si taká istá! Prečo sa ma na to pýta, keď potom nie je spokojná s odpoveďou? Zákerná ženská!“

Mý odtrhla pohľad od mláčok na pulte a sústredila sa na tvár dievčaťa. „Aká žena? Na čo vás mala vybrať?“

Dievča fľochlo príznačným pohľadom na Mýinu hotelovú uniformu a prevrátilo oči. „Tomu by ste nerozumeli.“

Mý strýpla a pocítila, ako ju oblieva horúčava. S takým pohľadom a tónom sa už neraz stretla. Vedela, čo tým myslia. Kým stála prísť na vhodnú odpoveď, dievča bolo preč. A navyše, bodaj by jej starý otec a všetci ostatní predkovia upadli do zabudnutia, na pulte ležal ďalší pokrčený uterák.

Mý rázne pristúpila k umývadlu, utrela neporiadok, ktorý po sebe dievča zanechalo, a odhodila uterák do koša – teda mala to v úmysle, ale netrafila a pristál na podlahe. Nahnevane k nemu vykročila, že ho zdvihne.

Len čo jej prsty v rukaviciach uchopili uterák, dvere sa zase rozchlapili. Zdvihla pohľad. Ak to bude ďalšie rozmazané dievčisko v slzách, odchádza na toalety na opačnej strane hotela.

K miestnosti na sedenie na vzdialenom konci toaliet však zamierila unavene vyzerajúca staršia žena a sadla si na jednu z dvojmiestnych pohoviek obtiahnutých zamatom. Mý bolo na prvý pohľad jasné, že dáma je *việt kiều*. Prezrádzalo to o nej viacero vecí: ozrutná pravá kabelka značky Louis Vuitton, drahé oblečenie,

chodidlá. Také nohy v sandáloch, s nalakovanými nechtami a bez známky stvrdnutej kože, musia patriť zámorskej Vietnamke. Takíto ľudia dávajú ohromné prepitné, a to za čokoľvek. Peniaze sa z nich doslova valia. Možno má dnes Mý predsa len šťastný deň.

Hodila uterák do koša a prikročila k žene. „Môžem vám nejako pomôcť, pani?“

Dáma odmietavo mávla rukou.

„Ak by ste čosi potrebovali, dajte mi vedieť. Prajem vám príjemný pobyt. Toaleta je veľmi pekná.“ Zarazila sa, želajúc si, aby mohla vziať poslednú vetu späť, a zase sa obrátila k svojim záchodom. Nikdy nechápala, prečo je tam miestnosť na sedenie. Jasné, je to pekná miestnosť, ale prečo by chcel niekto oddychovať v priestore, kde sa ozývajú zvuky zo záchoda?

Dokončila svoju prácu, položila si vedro s čistiacimi prostriedkami na podlahu vedľa umývadiel a ešte naposledy prezrela toaletu. Jeden z uteráčikov na ruky sa sčasti odvinul, tak ho vytriasla, opäť ho zvinula a položila ho na kôpku k ostatným. Potom presunula škatuľu s papierovými utierkami. Tak. Všetko v ukázkovom poriadku.

Zohla sa, aby zdvihla vedro, ale kým stihla zovrieť držadlo, dáma sa ozvala: „Prečo ste tie utierky posunuli práve tam?“

Mý sa vystrela, zahľadela sa na škatuľu a naklonila hlavu smerom k dáme. „Pretože tak si to hotel želá.“

Ženinou tvárou preletel zamyslený výraz. Vzápätí kývla Mý, aby pristúpila bližšie, a potľapkala na sedadlo vedľa seba. „Poďte sa so mnou chvíľu porozprávať. Volajte ma *cô Nga*.“

Mý sa na ňu prekvapene usmiala, ale spravila, čo sa od nej žiadalo. Sadla si vedľa dámy, s chrbtom ako pravítko, s rukami zloženými a s kolenami zovretými ako najčistejšia z panien. Stará mama by bola na ňu hrdá.

Bystré oči v napudrovanej bledej tvári ju hodnotili približne tak, ako ona pred chvíľou prezerala pult s umývadlami. Mý ťažko-

pádne stisla chodidlá dokopy a venovala dáme svoj najosnivejší úsmev.

Žena si prečítala jej menovku a začala: „Voláte sa Trần Ngọc Mỹ.“

„Áno, pani.“

„Čistíte tu toalety? Čo ešte robíte?“

Hrozilo, že Mỹin úsmev zamdlie, ale s úsilím ho udržala na tvári. „Upratujem tiež izby hostí, takže čistím ďalšie toalety, vymieňam posteľnú bielizeň, vysávam. A podobne.“ V mladosti o takej práci veru nesnívala, ale vynáša to peniaze a Mỹ si dáva záležať, aby odvádzala dobrú prácu.

„Aha, to je... Máte zmiešanú krv.“ Dáma sa naklonila, chytila Mỹ za bradu a podvihla jej tvár. „Oči máte zelené.“

Mỹ zadržala dych a snažila sa prísť na to, aký má na to pani názor. Niekedy býval pozitívny, väčšinou však nie. Byť miešan-kou je omnoho lepšie, keď má človek peniaze.

Žena sa zamračila. „Ako to? Americkí vojaci tu nie sú od vojny.“

Mỹ len mykla plecami. „Matka hovorí, že bol obchodník. Nikdy som sa s ním nestretla.“ Vraj sa mu mama starala o domácnosť – a ešte čosi iné bokom – a pomeru medzi nimi odzvonilo, keď dokončil pracovný projekt a opustil krajinu. Len neskôr mama zistila, že je tehotná, ale to už bolo neskoro. Nevedela, ako ho nájsť. Nemala na výber, musela sa vrátiť k rodine. Mỹ bola vždy presvedčená, že ona bude mať väčšie šťastie ako matka, ale podarilo sa jej takmer presne kráčať v jej šlapajach.

Pani prikývla a stisla jej rameno. „Práve ste sa prisťahovali do mesta? Nevyzeráte, že ste odtiaľto.“

Mỹ odvrátila pohľad a úsmev jej zmizol z tváre. Vyrástla vo veľmi skromných pomeroch, ale až po príchode do veľkomesta si uvedomila, aká chudobná skutočne je. „Presťahovali sme sa pred niekoľkými mesiacmi, lebo som tu dostala prácu. Je to také zjavné?“